

Spårvägen i Stockholm

EN MINNESBOK

Av Sten Holmberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	7
De gamla Vintervägskvarteren	9
Hur Stockholm fick spårväg	17
Då hästen var motor	22
Ett litet geneologiskt strövtåg på spårvägsrörelsens marker	29
Johannes Melanoz och den fackliga rörelsen	33
Löner och levnadsförhållanden under spårvägsrörelsens tidigare skede	41
Om Hin och Smälänningen och andra samtida	47
Den första svenska spårvägslektrifieringen	52
Ur trafikhändelsernas historia	58
Om Råsundas tillkomst genom spårvägsrörelsen	60
Storstrejken 1909	63
Tillkomsten av AB Stockholms Spårvägar	71
Bussrörelsen	75
Hur några av Stockholms trafikleder uppkommit	78
Taxehistorik	80
Tre pensionskassors historia	86
Hur en tunnelbana kommer till	92
Tunnelprojekt som stannat på papperet	99
Uppkomsten av Stor-Stockholm i geografisk tidsföljd	104

FÖRORD

Med 1950-talet började den epok i spårvägsbolagets historia som kännetecknas av att spårvägsdriften avvecklas och tunnelbanan växer fram. När 1960-talet går till ända har troligen den sista spårvagnen försvunnit ur stadsbilden.

De, som under sextioåret lämnar spårvägsbolaget med pension, har alla fullgjort sitt dagsverke under den försvinnande spårvägsdriftens tid. De har även medverkat till bussdriftens genombrott och deltagit i skapandet av framtidens centrala trafikmedel — tunnelbanan.

Hos dem, som slutar sin arbetsdag i bolagets tjänst, går tankarna säkert tillbaka till spårvägstiden. I syfte att erinra om denna intressanta tid i bolagets historia har spårvägsbolaget uppdragit åt arkivarie Sten Holmberg att i en bok samla några minnen från denna epok. Resultatet har blivit denna minnesbok, som bolaget med ett tack för god insats och trofast tjänst velat ägna dem som går i pension.

Stockholm i april 1960.

Helge Berglund

Hans von Heland